

Прегледни рад

UDC: 343.541/.543-053.2

<https://doi.org/0.5281/zenodo.7643940>

Примљено: 9. октобар 2022.

Прихваћено: 24. октобар 2022.

Филип МИРИЋ*

Универзитет у Нишу, Правни факултет

Гордана НИКОЛИЋ**

Министарство унутрашњих послова Републике Србије,
Полицијска управа у Нишу, Одељење криминалистичке полиције

КРИВИЧНОПРАВНА И КРИМИНОЛОШКА АНАЛИЗА СЕКСУАЛНОГ НАСИЉА НАД ДЕЦОМ – Методом студије случаја –

Сажетак

Кривична дела сексуалног насиља, које је законодавац уврстио у групу кривичних дела против полне слободе су нажалост забележена у пракси, упркос бројним напорима да се санкционишу и њихова извршења сведу на минимум. У ове законске оквире, као самостално кривично дело инкриминисана је и радња сексуалног насиља извршена над дететом. Због чињенице да немају способност да самостално одлучују о свом понашању, деца се неретко налазе у улози жртве кривичних дела против полне слободе. У раду је учињен осврт на кривично дело обљубе са дететом чија је инкриминација систематизована у групи кривичних дела против полне слободе, а потом анализирана правноснажна пресуда којом је утврђена кривица извршиоца овог дела над децом у два различита случаја, сличног

E-mail: filip@prafak.ni.ac.rs; ORCID*: <https://orcid.org/0000-0002-3066-070X>

ORCID**: <https://orcid.org/0000-0001-8494-9413>.

начина извршења, исте намере и јединственог кажњавања за учињена дела. Аутори се залажу за индивидуални приступ проучавања сваког случаја сексуалног насиља над децом, који би, према мишљењу аутора, квалитативно допринео развоју кривичноправних и криминолошких аспеката ове материје, а све у циљу ефикаснијег спречавања и сузбијања ових кривичних дела. Она за последицу немају само претрпљену радњу извршења, већ дугорочне и тешке последице за децу која су жртве овог вида насиља, док се код извршиоца не таргетира само кривичноправна намера да изврши дело, већ и многи криминолошки фактори који условљавају његову радњу и представљају корен његове намере у извршењу ових дела.

Кључне речи: сексуално насиље, дете, кривично дело, обљуба са дететом, студија случаја

УВОД

Друштвена контрола сексуалности је вишеструка и креће се од благог друштвеног ограничавања до коришћења казне и кривичноправне репресије (Stojanović & Perić, 2000, p. 163) као крајњег и ефикасног начина у заштити људског друштва, друштвених вредности и добара. Сексуални живот представља један од најинтимнијих аспеката човековог живота. Због тога га правни систем штити посебним нормама кривичног законодавства од свих облика противправних понашања. Та понашања испољена радњама којима се напада човеково тело и његова интима представљају сексуални криминалитет. Реч је о врсти криминалитета којим се угрожава или повређује полна слобода, односно слобода полног одлучивања или полни морал (Jovašević, 2006, p. 663).

Сексуална делинквенција обухвата криминална понашања којима се напада полна слобода и сексуално самоопредељење. То је област криминалитета на коју највише утичу морална вредновања људских односа у вези са полним животом. Од конкретних стандарда одређеног времена, табуа и норми које је створило друштво у вези са полним животом и сексуалношћу, зависи обим и

садржина инкриминација у овој области. До декриминализације долази када се ради о ненасилним деликтима, а нове инкриминације теже повећању кривичноправне заштите од насилних сексуалних понашања којима се вређа полна слобода малолетника и деце. Појавним облицима овог облика криминалитета нарушавају се не само друштвене вредности везане за слободу одлучивања и самоопредељења у полним односима, већ се жртви наносе и трајне психичке последице које је потребно превазићи и вратити се нормалним друштвеним вредностима су они у тесној вези са другим девијацијама и облицима криминалитета, нарочито имовинским и крвним деликтима (Nikolić-Ristanović & Konstantinović-Vilić, 2018, p. 143).

У кривичном законодавству Републике Србије реч је о кривичним делима против полне слободе (Народна скупштина Републике Србије Народна скупштина, 2005). Опасност ових кривичних дела нарочито долази до изражаја када се у улози жртве налазе лица која нису навршила 14 година старости (деца). Сексуално насиље примењено према деци и малолетницима представља посебно друштвено опасан вид сексуалне делинквенције. Сексуална злоупотреба деце подразумева свако искоришћавање, контакт или интеракцију детета и одрасле особе где долази до вагиналног, аналног или оралног односа, као и све остале форме контакта са дететом које се спроводе у сексуалне сврхе или од стране старије особе која има моћ и контролу над дететом (Nikolić-Ristanović & Konstantinović-Vilić, 2018, p. 151; Stevanović, 2002). Недовољно изграђена свест о опасностима и недостатак животног искуства могу поготовати њиховој виктимизацији овим кривичним делима.

Аутори би желели да кроз један аналитичко-синтетички приступ, применом методе студије случаја, укажу на погубност сексуалне делинквенције, нарочито ако се у улози жртве ових противправних понашања јављају деца, што представља посебно тешку околност свих кривичних дела против полне слободе, тј. све њихове теже облике, а то је и основни циљ овог рада.

У средишту рада је анализа случаја Н. Ј. који је доспео у жижу српске јавности

након извршења кривичног дела отмице малолетне девојчице 2019. године. Пошто је кривични поступак за ово кривично дело још увек у току, поштујући претпоставку невиности, у раду се неће анализирати овај случај имајући и виду чињеницу да пресуда још увек није правноснажна, већ ће бити анализирани правноснажне пресуде Окружног суда у Нишу и Врховног суда Србије из 2006. године које се односе на извршења дела против полне слободе од стране Н.Ј. учињена према малолетним девојчицама.

МАЛОЛЕТНИЧКО КРИВИЧНО ПРАВО

Малолетничко кривично право представља посебан сегмент кривичног права, које последњих година због својих специфичности, добија статус самосталне како правне тако и научне дисциплине. Реч је заправо о посебној, заокруженој и аутономној целини која садржи низ специфичних решења у односу на пунолетне учиниоце кривичних дела. Управо из наведеног разлога, у литератури се могу срести различити називи, као што су пара-кривично право или квази-кривично право, а односе се на малолетна лица (Stojanović, 2005, p. 344).

Малолетничко кривично право представља скуп законских прописа којима се одређује кривичноправни статус малолетних лица, односно малолетних лица као извршилаца кривичних дела и малолетних лица, као жртва кривичних дела. Оно прописује посебан третман према малолетним лицима, која се јављају као учиниоци кривичних дела (Marjanović, 1998, p. 361).

Малолетничко кривично право представља скуп законских прописа, којима је регулисан положај, права и обавеза малолетника у кривичном праву у целисти. Ове одредбе, са једне стране односе се на појам и врсте малолетника, као субјеката кривичног права, на врсте, услове и начин прописивања и изрицања кривичних санкција према малолетним лицима, специфичну врсту кривичног поступка, те са друге стране и сам поступак извршења изречених кривичних санкција. Оно се са низом својих одредби и самим својим

садржајем издваја од кривичног права које се примењује према пунолетним учиниоцима кривичних дела (Јовашевић, 2002, р. 270).

Из свега изложеног, може се закључити да се у малолетничком кривичном праву разликује више делова, који сваки за себе представља самосталну грану права, а у том погледу систем малолетничког кривичног права чине:

4. материјално кривично право (прописује кривичноправни положај и статус малолетних преступника);
5. процесно кривично право (одређује појам, организацију и надлежност органа малолетничког кривичног правосуђа);
6. извршно кривично право (одређује поступка извршења малолетничких кривичних санкција и других алтернативних мера) (Јовашевић, 2005, р. 4).

КРИВИЧНО ДЕЛА ОБЉУБЕ ИЛИ ПРОТИВ ПРИРОДНИ БЛУД СА ЛИЦЕМ КОЈЕ НИЈЕ НАВРШИЛО 14 ГОДИНА И ОБЉУБЕ СА ДЕТЕТОМ У КРИВИЧНОМ ЗАКОНОДАВСТВУ СРБИЈЕ

Кривични закон Републике Србије који се примењивао у време извршења овог кривичног дела које ће у наредном тексту рада бити анализирано, био је на снази до 2006. године, када је отпочела примена позитивног Кривичног законика који је доживео многобројне измене и допуне, управо као и претходни, али чија је примена јој увек актуелна (Nародна скупштина, 1977). С тим у вези, а и у вези студије случаја која ће бити анализирана, важно је осврнути се на кривичноправну регулативу кривичног дела за које је окривљени осуђен, али и на садашње одредбе дела, имајући у виду да по изласку на слободу, осуђени дело против полне слободе над малолетним лицем поновио.

Обљуба или против природни блуд са лицем које није навршило 14 година је у Кривичном закону Србије било прописано у члану 106. у дванаестој глави, у групи кривичних дела против достојанства личности и морала. Дело је имало један основни и три тежа облика.

Основни облик дела (став 1) је чинило лице које изврши обљубу или противприродни блуд са лицем које није навршило 14 година. Казна за ово дело је била прописана затвором од једне до десет година.

Први тежи облик дела (став 2) је алтернативно био одређен и чиниле су га радње дела из става 1. према немоћним лицем које није навршило 14 година или употребом силе или претње да ће непосредно напасти на живот или тело тог или њему блиског лица, што је и била квалификација дела за које је осуђени у наредној студији случаја осуђен. Казна за овај облик је била прописана посебним минимум од најмање три године затвора. Општи максимум кажњавања је тада сходно Кривичном закону износио до 15 година затвора.

Други тежи облик (став 3) се састојао у случају да су приликом извршења основног и првог тежег облика малолетном лицу нанета тешка телесна повреда или је дело извршено од стране више лица или на нарочито свиреп и нарочито понижавајући начин или је имало за последицу трудноћу или тежу заразну болест. Казна затвора за ово кривично дело је прописана у трајању у најмање пет година.

Трећи тежи облик (став 4) је постајо у случају да је услед извршења основног и првог тежег облика дела наступила смрт малолетног лица. Казна затвора је за овај облика била прописана у трајању од најмање десет година.

Имајући у виду чињеницу да је осуђени у анализи студије случаја извршио два кривична деловања или против природни блуд са лицем које није навршило 14 година, од које је једно у покушају, али не добровољним одустанком, у време када се примењивао стари Кривични закон, али да је по изласку из затвора, након издржане казне од 12 година, осуђени то дело поновио, што у студији случаја није приказано због још увек неправоснажности пресуде, о чему је друштвена заједница информисана, важно је учинити и кратак осврт на садању инкриминацију ове радње

извршења, посебно што требамо узети у обзир чињеницу да је осуђени наставио са вршењем истоврсног дела, чињењем рецидива, указавши на недовољну друштвену ресоцијализацију, те на никакво преваспитавање извршењем дугогодишње казне затвора, исказујући намеру да ће ова дела и даље наставити да врши.

Радња извршења претходно наведеног дела је у садашњем Кривичном законнику (КЗ), чија је примена, уз многобројне измене и допуне, актуелна још од 2006. године, инкриминисана кривичним делом обљубе са дететом у члану 180, у осамнаестој глави, али у групи кривичних дела против полне слободе, која ова дела више у смислу радње извршења у односу на претходну групу дела предвиђеној ранијим Кривичним законом.

С тим у вези, дело има један основни и два тежа облика. Казна затвора од пет до дванаест година је прописана основни облик дела које чини лице које изврши обљубу или са њом изједначен чин са дететом.

Први тежи облик дела постоји у алтернативним случајевима да је услед дела из става 1. наступила тешка телесна повреда детета према коме је дело извршено или је дело извршено од стране више лица или је дело имало за последицу трудноћу. Казна затвора за ове алтернативно прописане теже облике је од пет до петнаест година.

Други тежи облик који је уједно и најтежи облик дела постоји у случају ако је услед основног и наведеног тежег облика дела наступила смрт детета. За овај облик дела је прописано кажњавање казном затвора најмање десет година (где је општи максимум кажњавана двадесет година затвора) или доживотним затвором.

Законодавац је прописао и изузетак од кажњавања за извршен основни облик дела за случајеве да између учиниоца и детета не постоји значајна разлика у њиховој душевној и телесној зрелости.

АНАЛИЗА СЛУЧАЈА СЕКСУАЛНЕ ДЕЛИНКВЕНЦИЈЕ НАД ДЕЦОМ

Како бисмо приказали кривичноправни и криминолошки феномен сексуалне делинквенције, применом методе анализе случаја, као квалитативног криминолошког метода, анализираћемо пресуду Округног суда у Нишу К.бр. 249/05 од 17.02.2006. године, која је преиначена пресудом Врховног суда Србије Кж.И бр. 918/06 од 06.06.2020. године, којом је окр. Н. Ј. правноснажно осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 12 година и 6 месеци због извршења продуженог кривичног дела обљуба или противприродни блуд са лицем које није навршило 14 година из чл. 106. ст. 2 у вези ст.1. КЗ РС и кривичног дела обљуба или противприродни блуд са лицем које није навршило 14 година из чл. 106. ст. 2 у вези ст. 1. КЗ РС, у покушају у вези чл. 19. КЗ РС.

Наиме, наведеним пресудама је утврђено да је Н. Ј. у периоду од 04. до 05. 07. 2005. године, употребом силе и претње да ће је убити, у атару села Брзи Брод код Ниша, принудио на обљубу малолетно лице женског пола, када је и дефлорисао и 4 пута је принудио на противприродни блуд, тако што јој је свој полни орган стављао у уста и присиљавао је на „фелацио“, након чега је ејакулирао, а претходно је два пута маказама шишао јер га то полно узбуђује, чиме је учинио продужено кривично дело обљуба или противприродни блуд са лицем које није навршило 14 година из чл. 106. ст. 2 у вези ст. 1. КЗ РС.

Такође, утврђено је да је дана 08.07.2005. године, у преподневним сатима из куће у Горњој Врежини, друго малолетно лице женског пола које није навршило 14 година, извео на превару да су јој мајка и деда имали саобраћајни удес и да су повређени, због чега је малолетна оштећена понела пешкир да би мајци превила руку, а окривљени је са стола узео маказе које је понео да би у атару села Г. Врежина, употребом силе и претње јер је рукама оштећену тукао по лицу и телу и претио да ће је убити, покушао да изврши обљубу и противприродни блуд, а претходно јој маказама одсекао косу, али није био да изврши обљубу и противприродни блуд јер се малолетна оштећена бранила и

наишли су на људе у пољу који су их приметили, па је окривљени побеглао, чиме је учинио кривично дело обљуба или противприродни блуд са лицем које није навршило 14 година из чл. 106. ст. 2 у вези ст. 1. КЗ РС, у покушају у вези чл. 19. КЗ РС.

У наставку рада, ће бити приказани и анализирани основне етиолошке факторе који су довели до извршења ових тешких кривичних дела против полне слободе, а чије је деловање утврђено у кривичном поступку против окривљеног Н. Ј. У том смислу, посебно је интересантан исказ вештака дат на главном претресу у коме је наведено да „окривљени не болује од трајног или привременог душевног обољења, привремене душевне поремећености или заосталости у душевном развоју и да је у време извршења кривичних дела његова способност да схвати значај истих и управља својим поступцима била очувана“. „Интелектуалне способности оптуженог су у границама виших, а у емоционалном развоју има ране проблеме конверзне динамике (муцање) које у периоду адолесценције наткомпензује егоцентричним одбранама са моделом социјалног понашања негативне идентификације. Тако организована структура његове личности манифестује се преко пасивних потреба и субмисивног понашања које користи у ситуацијама када их доживљава као опасне по себе, а у ситуацијама које препознаје као могућност за изражавањем своје моћи презентује се преко садистичко-агресивног понашања које може имати већи интензитет, али нема квалитет регресивне декомпензације, већ је израз карактерне особине личности“ (Presuda OkSNI, K.br. 249/05).

Оптужени је на главном претресу у потпуности признао извршење претходно наведених дела, што потврђује и исказ који је прочитан на главном претресу где је жртва дете до детаља описала поступак оптуженог према њој. Суд је анализирајући исказ оптуженог и доводећи га у везу са исказам оштећене нашао да постоји извесна разлика у вези примене силе над оштећеном, обљубе над њома противприродног блуда, али с обзиром да је оптужени

признао извршење овог дела, суд је нашао да је исказ оштећене у потпуности истинит, па му је поклонио веру.

Суд је нашао чињенично стање неспорно јер су се стекла сва битна обележја продуженог дела јер је оптужени у означеном периоду употребом силе и претње принудио на обљубу оштећену, два пута, а противприродни блуд је извршио чак четири пута. У свему томе је оштећу шишао маказима два пута и то тако да јој исекао косу скоро до главе. Суд је нашао и то да је оптужени био свестан чињенице да наведено кривично дело врши над дететом па није поклонио веру оптуженом који је у својој одбрани истако да му се учинило да се ради о некој особи између девојчице и девојке. Исто тако, суд је нашао да је извршилац дела учинио са директим умишљајем јер је био свестан свих обележја дела и чињенице да уз примену силе врши (или покушава) обљубу или противприродни блуд над дететом и хтео је његово извршење.

Од отежавајућих околности првостепени суд је на страни окривљеног ценио његову вишеструку ранију осуђиваност и специјални поврат који је чинио убрзо након што је условно отпутен са издржавања казне затвора из ранијих пресуда јер је окривљени осуђиван за истоврсна кривична дела. Исто тако, жрве је врбовао преваром. Код покушаја дела је важна чињеница да се не ради о добровољном одустанку, већ о покушају због тога што се близу места извршења дела налазили неки људи. С тим у вези, намера извршиоца је била јасна, да дело буде свршено, те тако нема олакшавајућих околности на страни извршиоца. Као олакшавајућу околност суд је ценио признање кривичних дела окривљеног на главном претресу. Имајући у виду првостепени суд је окривљеног осудио на јединствену казну затвора у трајању од 15 година, коју ће издржати по правноснажности пресуде, у коју се има урачунати време које је окривљени провео у притвору. Суд је био уверења да ће се том казном остварити сврха кажњавања јер раније нису дале резултате из оквира ресоцијализације и васпитног утицаја да убудуће не врши кривична дела.

Врховни суд Србије је у другостепеном поступку преиначио наведену пресуду Окружног суда у Нишу, у делу о казни и окривљеног осудио на јединствену казну затвора у трајању од 12 година и 6 месеци, уз образложење да првостепени суд није придао одговарајући значај признању окривљеног на главном претрес, док је ранију вишеструку осуђиваност оптуженог и за истоврсна дела, суд дао превелик значај, с обзиром на протек времена од извршења. (Presuda VSS, К.Ж.І br. 918/06). На овај начин један случај веома тешког сексуалног насиља је добио и свој судски епилог.

Дана 05. 01.2021. године, тачно годину дана након извршеног кривичног дела отмице и детета окр. Н. Ј. пред Вишим судом у Нишу, неправноснажно је осуђен на доживотну казну затвора (Bjeletić & Adamović, 2021). Ова пресуда је потврђена пресудом Апелационог суда у Нишу (Т. Т., 2021). Осуђени Н.Ј. преминуо је 8.6.2022. године у Општој болници у Прокуљу. Ово је први пут да је изречена казна доживотног затвора, након њеног увођења у правни систем Републике Србије изменама Кривичног законика из 2019. године. Према нашем мишљењу ова казна на адекватан начин изражава друштвену и правну осуду и сразмерна је тежини учињеног кривичног дела и степену кривице учиниоца.

Свака виктимизација има веома дубоке последице по жртву. Нарочито је угрожавајућа и повређујућа виктимизација сексуалним насиљем. Међу првим психичким реакцијама жртава доминирају: шок, неверица, осећај паралисаности, страх, стрепња да ће се виктимизација поновити, осећај изгубљене сигурности и контроле над догађајима у сопственом животу, губитак самопоуздања и поверења у људе, беспомоћност, љутња, бес, забринутост, осећај кривице и страх од окривљавања других, туга, стид, рањивост, осећај искључености из друштва, интензивно преживљавање, односно присећање детаља виктимизације, а некада се јавља и жеља за осветом (видети Marković & Zirojević, 2021). Одређене врсте криминалних понашања, попут сексуалног насиља или провалне крађе у стану, могу да

доведу и до тога да се жртва осећа прљаво (Nikolić-Ristanović, 2019, pp. 161–162). За суочавање са анксиозношћу жртве користе одбрамбене механизме, посебно порицање, потискивање и интелектуализацију. Најчешћи одбрамбени механизам је потискивање. Жртве доживе олакшање кроз потискивање одређених осећања (или и догађаја и осећања) повезаних са трауматичним догађајем (2019, p. 163). Тешко да се може и наслутити опсег трауме које су девојчице као жртве доживеле у описаном кривичноправном догађају. Извршена кривична дела се са правом могу назвати монструозним злочинима, чија морална и друштвена осуда превазилази казну затвора на коју је оптужени правноснажно осуђен.

ДОПРИНОС СТУДИЈЕ СЛУЧАЈА НА СПРЕЧАВАЊЕ ИЗВРШЕЊА КРИВИЧНОГ ДЕЛА ОБЉУБЕ СА ДЕТЕТОМ

Кривично дело обљубе са дететом било да се ради о старој инкриминације дела или позитивној је врло прецизно прописано како у основном, тако и у тежим облицима, па не постоји потреба да се ово дело у будућности мења. Само новелирање дела не би значајно утицало на спречавање његовог извршења, посебно што се ради о извршиоцима дела која извршењем немају мотив користољубља, освете, напада и сл, што су најчешћи мотиви, већ задовољење својих нагона што их убраја у особе психолошке дисфункције имајући у виду да задовољења није дошло пристанком друге особе, већ нападом на њену полну слободу одлучивања. С обзиром да су у студијама случаја жртве ових дела деца, то интензитет душевне поремећености извршиоца ових дела чини јачим, па новелирана законска регулитава овог дела не би ништа значајније променила у смислу инкримизације ових радњи извршења.

Увођењем казне доживотног затвора у кривичноправни систем Србије је огроман корак репресивне борбе против најтежих видова криминала те тако и према учиниоцима кривичних дела против полне слободе над децом и малолетницима. Овом казном се спречава рецидив ових дела, али се свакако

њеном тежином трајања, као одложеном смртном казном, утиче на генералне превентивне факторе, имајући у виду чињеницу да се њеним изрицањем губи специјални карактер превенције. Генерална превентивна функција се самим увођењем ове најтеже казне појачава, али у криминолошком смислу питање превенције када су ова дела у питању остају и даље актуелна за анализу, имајући у виду да се на страни извршиоца ових дела најчешће ради о поремећеној психолошкој структури личности. С тим у вези, уколико се генералном превенцијом није постигао жељени ефекат деловања, оштријом репресијом и трајњим склањањем из друшта ових учинилаца дела се у потпуности спречава њихово извршење.

Јачање репресије је свакако важно за борбу против свих видова криминала, а посебно према овом виду који се врши према деци, али се акценат треба ставити на спречавање да до ових извршења дође, јер последице које наступају према деци су знатно немерљиве на ојачани репресивни карактер деловања. У прилог томе спречавање извршења ових дела је крајњи циљ коме треба тежити сви друштвени чиниоци и тако допринети квалитетнијем развоју и одрастању детета.

Квалитативна анализа сваког посебног случаја сексуалне делинквенције свакако указује на механизме које треба сваки актер кривичнопрцесног система предузети како би се спречило извршење ових дела. То није ни мало лако, јер не може нико у потпуности проценити намере другог лица, али продубљивање колективне свести о овим радњама извршења, посебно код деце, као потенцијалне жртве, као и пријављивање сваког понашања које одступа од нормалног, свакако би утицало на смањење извршења ових дела.

Јачањем криминолошких аспеката кривичних дела против полне слободе учињена над децом, идентификовање и препознавање могућих извршиоца ових дела, укључивање свих актера правосудних и друштвених система, квалитативна анализа сваког случаја извршења, у многоструком би смањила и спречила процес виктимизације деце ових дела. Склањање ових извршиоца из

друштва је репресивна мера која јесте значајна у овом процесу, али превенција је ипак значајно примарнија, те с тим у вези анализа случаја и уважање свих наведених аспеката борбе против сексуалне делинквенције над децом су свакако основни кораци у спречавању извршења ових дела.

ЗАКЉУЧАК

Искуство сексуалног насиља оставља неизбрисив траг на жртву и њено психичко стање. Ово је посебно погубно ако се у улози жртве нађу деца. Због трајних последица по психофизички статус важно је да правовремено реагују сви протективни друштвени фактори. У друштву мора постојати нулта толеранција на сексуално насиље, а кривичноправним одредбама радње које чине овај вид насиља представљају посебна кривична дела.

Кроз репресивност кривичног права и оштру казнену политику, само се пост фестум може реаговати на овакве и сличне кривичне ствари које, с правом, изазивају најоштрију и највећу могућу осуду јавности. Да би се они превенирали друштво у целини мора много више напора да уложи да се код појединаца на време открију, прате и сузбију негативни импулси, како не би дошло до њихових испољавања кроз вршење кривичних дела против полне слободе са трагичним последицама.

Анализа студије случаја приказана у раду је најбољи вид приказа овако тешких злочина и најбољи доказ да се кривична дела из области сексуалне делинквенције дешавају и у нашој средини и да су често деца жртве оваквих понашања са несагледивим последицама. Такође, анализом кривичноправних и криминолошких аспеката радњи кривичних дела против полне слободе, процеса виктимизације, као и других постојећих околности, дат је допринос научној заједници и приказани начини за репресивно и превентивно деловање целокупног друштва, а посебно правосудног система против сексуалног насиља, са посебним освртом на случајеве када се као жртве јављају деца, као њихова најосетљивија

категорија.

Са друге стране, потребно је много више друштвених ресурса уложити у рад са насилницима, а уколико је реч о психопатски структуисаним личностима, онда је неопходно додатно ове особе надзирати, како би се спречио рецидивизам који у случају сексуалне делинквенције има несагледиве последице. Ово је велики изазов и узвишен циљ за друштво у целини и праведност и сигурност једног друштва мериће се степеном његовог остварења.

РЕФЕРЕНЦЕ

- RTS, Beta. (2022, 8. jul). Preminuo Ninoslav Jovanović, osuđen za otmicu i silovanje devojčice. *N1*. <https://rs.n1info.com/vesti/mediji-preminuo-ninoslav-jovanovic/>
- T. T. (2021, 5. avgust). Potvrđena presuda: Ninoslav Jovanović pravnosnažno osuđen na kaznu doživotnog zatvora. *Južne vesti*. <https://www.juznevesti.com/Hronika/Potvrđena-presuda-Ninoslav-Jovanovic-pravosnazno-osudjen-na-doivotnu-kaznu-zatvora.sr.html>
- Bjelečić, G., & Adamović, J. (2021, 5. januar). Ninoslavu Jovanoviću doživotna kazna zatvora. *Južne vesti*. <https://www.juznevesti.com/Hronika/Ninoslavu-Jovanovicu-doivotna-kazna-zatvora.sr.html>
- Jovanović, Lj., & Jovašević, D. (2003). *Krivično pravo I – Opšti deo*. Beograd: Policijska akademija.
- Jovanović, Lj., & Jovašević, D. (2002). *Krivično pravo II – Posebni deo*. Beograd: Policijska akademija.
- Jovašević, D. (2006). *Leksikon krivičnog prava*. Službeni glasnik.
- Jovašević, D. (2010). *Krivično pravo: Opšti deo*. Nomos.
- Jovašević, D. (2014). *Krivično pravo: Posebni deo*. Nomos.
- Marković, D. M., & Zirojević, M. T. (2021). Ćutanje između ljubavi i straha – Zašto žrtve nasilja Ćute. U Z. Kuburić, A. Zotova i Lj. Ćumura (Ur.), *Ljubav i strah u interdisciplinarnim istraživanjima: zbornik radova sa naučnog skupa*, Beograd 9–10. maj 2021. (pp. 311–329). CEIR, Novi Sad & Porodični razgovori, Beograd.
- Narodna skupština Republike Srbije [Narodna skupština]. (1977). *Krivični zakon Republike Srbije*. („Službeni glasnik SR Srbije“, br. 26/1977, 28/1977,

43/1977, 20/1979, 24/1984, 39/1986, 51/1987, 6/1989 i 21/1990 i “Službeni glasnik Republike Srbije”, broj 16/1990, 26/1991, 75/1991, 9/1992, 49/1992, 51/1992, 23/1993, 67/1993, 47/1994, 17/1995, 44/1998, 10/2002, 11/2002, 80/2002, 39/2003 i 67/2003).

Narodna skupština Republike Srbije [Narodna skupština]. (2005). *Krivični zakon Republike Srbije*. („Službeni glasnik RS“, broj 85/2005, 88/2005, 107/2005, 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/2016 i 35/2019).

Nikolić-Ristanović, V., & Konstantinović-Vilić, S. (2018). *Kriminologija*. IGP Prometej.

Nikolić-Ristanović, V. (2019) *Od žrtve do pobednika – Viktimologija kao teorija, praksa i aktivizam*. IGP Prometej.

Presuda Vrhovnog suda Srbije [VSS]. Kž.I br. 918/06 od 6. 6.2020. godine.

Presuda Okružnog suda u Nišu [OkSNI]. K.br.249/05 od 17.2.2006. godine.

Radović, N., & Vuković, S. (2012). *Prevenција organizovanog kriminala*. Dosije.

Stevanović, I. (2002). Osvrt na neka pitanja seksualnog nasilja prema deci. *Temida*. 5(3), 35-44.

Stojanović, Z., & Perić, O. (2000). *Krivično pravo – Posebni deo*. Službeni glasnik.

Stojanović, Z. (2014). *Krivično pravo – Opšti deo*. Službeni glasnik.

Stojanović, Z. (2019). *Komentar Krivičnog zakonika: prema stanju Krivičnog zakonika od 1. decembra 2019. godine i prema stanju zakonodavstva od 21.maja 2019. godine*. Službeni glasnik.

Filip MIRIĆ

University of Niš, Faculty of Law

Gordana NIKOLIĆ

Ministry of Interior of Republic of Serbia,
Police Department in Niš, Criminal Police Department

CRIMINAL LAW AND CRIMINOLOGICAL ANALYSIS OF SEXUAL VIOLENCE OVER THE CHILDREN

- Case Study Method -

Abstract

Criminal offenses of sexual violence, which the legislator has included in the group of criminal offenses against sexual freedom, have unfortunately been recorded in practice, despite numerous efforts to sanction them and reduce their perpetrations to a minimum. In this legal framework, the act of sexual violence committed against a child is also incriminated as an independent criminal offense. Due to the fact that they do not have the ability to decide on their own behavior, children often find themselves in the role of victims of crimes against sexual freedom. In this paper the criminal offense of sexual intercourse with a child, whose incrimination is systematized in the group of criminal offenses against sexual freedom will be reviewed, and then analyzed the final verdict which determines the guilt of the perpetrator of this act over children in two different cases, similar manner of execution, same intent and a single punishment for the acts committed. The authors advocate an individual approach to the study of each case of sexual violence against children, which, in the author's opinion, would qualitatively contribute to the development of criminal and criminological aspects of this matter, all with the aim of more efficient prevention and suppression of these crimes. As a consequence, they have not only the committed act of execution, but long-term and severe consequences for children who are victims of this type of violence,

while the perpetrator is targeted not only with criminal intent to commit the act, but also with many criminological factors that condition his action and represent the root of his intention to commit these acts.

Keywords: sexual violence, child, crime, sexual intercourse with a child, case study